

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak tarsadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR“ ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET“ KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:
Megyeház.
de intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.
Kiadóhivatal:
Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, főutca 2-ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.
Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:
Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetési díj:
háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.
Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.
Nyitlter minden sor 10 kr.

Az egyesülés és szövetkezés.

— Gazdasági együletünk figyelmébe. —

Az egyesülés szükségének érzete a mezőgazdák közt mindinkább általánosabbá válik, de a szövetkezés módja és céljainak határozott körülírása tekintetében még nincsenek tisztázva a fogalmak.

Epen azért érdekesnek tartjuk egy, Galiciában, Tarnopolban szép eredménnyel működő gazdasági szövetkezetnek szervezetét megismertetni. A szövetkezet „Bejegyzett gazdaszövetkezet korlátolt kötelezettséggel Tarnopolban“ cég alatt van bejegyezve. A szövetkezet célja:

- a) a mező- és erdőgazdasági termények, valamint az idevágó iparcikkek vételének és eladásának közvetítése;
- b) gépek beszerzésének közvetítése;
- c) a szükséges üzleti tőkének olcsó kamatra megszerzése és pedig a szövetkezetnek eladás végett eladott terményekre való előlegképen;
- d) a szövetkezet tagjainak háztartásához és gazdaságához szükséges cikkek beszerzése.

Ebből látható, hogy a szövetkezet több más szövetkezetnek feladatát egyesíti és pedig a) a termények közös értékesítésére és beszerzésére; b) a szükséges felszerelések beszerzésére alakult szövetkezetekét; c) az előleg- és d) a fogyasztási együletét.

A szövetkezet üzleti tőkéje 50 frtos részvényekből, a kölcsönök kamataiból és vételi provisiókból származik. A szövetkezet tagjai annyi részvény vételére vannak kötelezve, hogy minden 100 Morgen (a 800 négyszögöl) földbirtokra, vagy minden 1000 frt évi bérösszegre legalább egy részvény essék. Tíz részvényről többnek átvételére azonban senki sem köteleztetik.

A tagoknak további kötelezettségek abban áll, hogy az egyesület tartozásaiért nemcsak részvényeik, hanem azok négyzesérésének erejéig felelősek, miről közjegyzői okirat állítandó ki.

A tagok hat havi, előleges felmondás mellett a szövetkezetből kiléphetnek s üzleti részüket bizonyos módokatok mellett visszakapják.

De a kilépett tagok, valamint azok örökösei

is felelősek az egyesületnek a kilépés előtt fennálló kötelezettségeiért.

A szövetkezet által eladásra átvett terményekre adott előleg az áru értékének $\frac{3}{4}$ -ét nem haladhatja meg.

A szövetkezet tulajomó részben földbirtokosokból áll s körülbelül 200 tagja van 25000 frt értékű részvényekkel és 4000 frt értékű tartalékokkal. Ezen szerény összegek mellett igen érdekes azon tény, hogy a szövetkezet üzleti forgalma évenként 6 millió forintra rög, mi fényes bizonyága a szövetkezetek hasznosságának általában, s különösen ezen szövetkezet tagjai életrevalóságának.

A szövetkezet az átvett termények eladásánál mellőzi a közvetítőket s igyekszik közvetlenül a fogyasztókkal érintkezésbe lépni s e mellett a szövetkezeti gabona folytonosin, nagy mennyiségűnél fogva, magára a gabonakereskedeleme is gyakorol befolyást.

Ha még megemlítjük, hogy a szövetkezet a mellett, hogy tagjai számára a mezőgazdasági gépeket és eszközöket, egyenesen a gyárból mérsékelt áron szerzi be, s a háztartáshoz szükséges cikkekkel is nagyban, olcsó áron vásárolja meg — még kitünő minőségű vetőmagot is szolgáltat tagjai számára, úgy eléggé kimutattuk, miszerint a szövetkezet Sárosmegye mezőgazdáiak utazására méltó példának szolgálhat.

Ajajljuk cikkkünket a megyei gazdasági egyület figyelmébe.

Villamos világítás és vízvezeték.

A villamos világítás és a létesítendő új vízvezeték ügye nagyban halad előre, mennyiben annak előkészítésére kiküldött albizottság nagy tevékenységet fejt ki.

Mint hogy a vízvezeték érdekében a malomréten fogantatosított források kedvező eredményre nem vezettek, elestünk azon reménytől, hogy természetes vízszelő szűrőknakát nyerhetnénk.

Szüksége állott be ennélfogva annak, hogy a vezeték más alapon tervezessék. Wein János, a budapesti vízvezeték igazgatója ennek folytán néhány nap előtt városunkba felrándulván, itt két napot időzött s a helyszínen tett tanulmányai alapján új tervet fog kidolgozni, mely szerint a gáton

De remélem, hogy a három pohárka chartreuse, melyet elővigyázatból megittam . . .

Nő: A gondviselés tehát nem létezik önre nézve, urum? Az a gondviselés, mely a gonosztevő lázalmait lelkiismeretfurdalásokkal népesíti?

Férj: Miért foglalkoznék velem a gondviselés ily kellemetlen módon?

Nő: Hisz tudom, hogy a szemrehányás már nem fog ki önön! Igen, ha tíz évvel fiatalabb volnék, nem történt volna az, mi ma csakugyan megtörtént! Szegény teremtés én! hogy is sejtettem volna, hogy házasságunk tizedik évfordulója ily módon végződik? Mintha még látnám öot magam előtt, fekete kabátja gomblyukában azzal a rózsával, melyről azt mondta, hogy hozzám hasonlít.

Férj: . . . . En mondtam volna ezt???

Éu???

Nő: Tudom, hogy mostani szerepe megköveteli, mire sem emlékezni azok közül, miket nekem akkor mondott. De szerencsére jobb az én emlékező tehetségem! Még mindig látom önt, midőn kiléptünk a templomból. Csaknem elnyelt tekintetével. Arca a nagy szerelemtől csaknem eltorzult.

Férj: (gondolkodva) Igen, mert új fénymázos cipőt viseltem, mely nagyon szorította tyuk-szememet.

Nő: Most fénymázos cipőkről beszél, akkor egyéb dolgokra gondolt.

Férj: Ha nem volnék róla biztos, hogy első férje vagyok, azt hinném, másik férjéről beszél.

Nő: A lakoma alatt, minden szokás ellenére, mellettem ült és az ételeket válogatta ki részemre. Most természetesen arra sem emlékszik már, hogy felkészültöt mondott tiszteletemre, mely a legszebb ígéretekkel volt tele . . . A boldogság oceanjában fogok uszni; azt ígérte. Valamennyi jelenlő sirt elérzékenyülésében. Még látom apám könyben uszó orrát, még hallom anyam szavát: „ah! ez sok!” mire elajult a szegény. Szegény szülőim! A husza-

felül, a Tareza víz partjai mentében, az ott található s a Tareza vízzel közlekedő természetes kavicsrétegen vizgyűjtő csövet lenne lerakandó.

Ezen gyűjtő csövek alkalmas ponton egy vezető csővel fognának összekötetni, mely a vizet az alsó malomnál létesítendő medenczébe szállítaná, honnan az, az ott felállítandó szívó- és nyomó-művek segítségével a kovács-utczán keresztül, a Stefania-intézet mellett, a Táborhegyre hajtának, onnan aztán a víz bevezetnek a város medenczéibe, valamint azon házakba, melyek ezért megfelelő illetéket fizetnének.

A szakértők nézete szerint ily módon volna elérhető legbiztosabban az óhajtott cél és pedig a viznek, úgy minőségére, mint mennyiségére nézve.

Hasonlókép körünkben időzött e napokban Gulden úr is, a hírneves Ganz-féle gyárnak egyik igazgatója, hol személyes tájékozást szerzett magának arra nézve, hogy miképen lesz a turbinteleg legcélszerűbben felállítandó, mely, amint már egy előbbi számban jeleztük, hivatva leend, úgy a villámgépeket, valamint a vízvezetékét működésbe hozni.

Itt megemlíthetjük azt is, hogy ugyan ezen hajtó erőre lesz alapítandó a korszerűleg átalakított fűrészmű is. Gulden úr tájékozódott a villamos ivlámpák felállításának pontjaira nézve is, mely alkalommal meggyőződöttünk arról, hogy a város, tekintve az ivlámpáknak más világító-szerekkel összehasonlított fényerejére, valóban impozáns világításnak jönne birtokába.

Most tehát az ügy az érdemleges, konkrét tervezésnek stadiumába lépett s egy-két hónap múlva meg lesznek a részletes tervek, a részletes költségvetések.

Kétségtelen, hogy a városnak ezekkel szemben igen nagy feladattal kellend megküzdnie s hogy néhány évre rendkívüli áldozatokat kellend hoznia, de viszont kétségtelen az is, hogy a város, ha ezen kettős vállalatot sikeresen keresztül viszi, igen-igen sokat tesz jövő felvirágoztatása érdekében. Bizvást mondhatni, hogy a szóban forgó kettős feladat megoldásának éve forduló pontot képezend Eperjes város évkönyveiben.

TÁRCZA.

Azt kérditek . . .

Azt kérditek, mért szeretem
E nőt olyan igen nagyon?
Mert ő az egyetlen lélek,
Mely az enyém e világon.

Egy résztvevő tekintete
Tükörszínre szép szemének,
Oly hatást tesz a lelkekre
Mint a komoly templomének.

Vigasztaló nyelvé szava
Csodálatos békítő hang,
Ha szól, mintha megkondulna
Szívemben a békeharang.

Olvadni kezd a lelkekről
Az a nehéz fagyos kéreg,
Ha vigasztal, ha bátorít
Ez a szelíd kedves gyermek.

Duflost ur éji nyugalma.

— Chavette rajza. —

(Hogy házasságuk tizedik évfordulóját megünnepeljék, a Duflostpár nagy estélyt rendez, mely alatt a házigazda némi udvariasságot tanusít szép szomszédnője iránt. Duflost asszony nehezen küzd le az est folyamán feltékenységét, mely azonban hatalmas lángra lobban, mihelyt magukra maradnak.)

Nő: Ah, Duflost ur! Ily kevés hát önben a lelkiismeret, hogy most aludni tudna?

Férj: Nem tudnám mi akadályozna benne. Lehet, hogy a borjupecsenye . . . vagy a libamáj-pástétom, melyből kissé sokat fogyasztottam . . .

Részvényalírási felhívás.

(Eperjesi agyagmü- és kályhagyár.)

Sáros megye, különösen pedig Eperjes városa földrajzi fekvésénél fogva, kívül esik a világkereskedelem élénk forgalmán s ezért nemzetgazdasági téren észrevétlenül visszamaradunk s hanyatlani fogunk, ha oly tényezőkhez nem folyamodunk, melyek felhasználásával további hanyatlásunk megállítását remélhetni.

Ily tényező a gyáripár, mely nálunk mostanáig alig létezik, jóllehet annak kifejtésére sok anyaggal rendelkezünk.

Ezért mi alólítottak azon hazafias megállapodásra jutottunk, hogy Eperjesen egy agyagmü- és kályhagyárt létesítsünk.

E célból mindenekeiért Eperjes különféle vidékéről az itt található nyers agyagneműeket a berlini műtani és vegyészeti kémlelő intézethez küldtük vegyészeti megvizsgálás végett, hol a bemutatott nyers agyagunk próbái közül némelyek nemcsak jóknak de kitűnőnek is, és általában alkalmasoknak is nyilvánítottak úgy a finomabb kályhák, fűrdőmedenczék, terracotta-czikkék, faldíszek és fényűzési tárgyak, valamint tűzálló-téglák, fedéleserepek, alag- és köcsövek, járdakövek, az építéshez szükséges számtalan alakú és minőségű kövek, homlokzati- és kapudíszek és számos más tárgyak előállítására.

Daczára annak, hogy emü iparunk szükséglete és kereslete nálunk mostanáig csak kezdetleges és keletkezőben van, már is évenként ily arukért tölünk sok százezer forint vándorol ki a németthoni gyárakba, hol ez ipar már régebben meghonosítva és virágzóban van.

Nyers agyagunk kitűnőségére nézve a berlini vegyészeti intézet szakvéleményéből örvendetes megnyugvást merítvén, a külföldi agyaggyárak s azokban üzött agyagipar tanulmányozására két megbízható szakértőt küldtünk ki, kik megbízásuknak bízgón és lelkiismeretesen megfelelték és a tanulmányi utjuk eredményeül szerkesztett alapos és kimerítő jelentésükből és élénkbe terjesztett gyári tervezetből és egyszersmind előirányzatból arról győződünk meg, hogy ily gyárnak létesítése nálunk nemcsak életképes, de egyszersmind jövedelmező s a befektetendő tőkét dusan kamatozó vállalat fogva lenni.

Ezen beszerzett adatok és előmunkálatok alapján, mi alólítottak — mint kezdeményező alapítók, — a tervezett agyagmü- és kályhagyárt egy alakítandó részvénytársaság alakjában óhajjuk létrehozni.

Az ezen gyári vállalathoz szükséges és 80.000 forinttal megallapított tőkét, 800 drb egyenként 100 forintról szóló részvény kiadása által kívánjuk beszerezni, mely részvénytőke nem egyszerre, de az alakuló-közgyűlés által alakítandó részletekben fog beküldetni. A részvények aláírásánál azonban egyidejűleg minden egyes részvényre 10 frt befizetendő, mely összegek az aláírások átvételére felkért intézetek által fognak ideiglenesen nyugtáztatni.

Mi alólított alapítók 240 drb részvényt jegyeztünk, ezen részvénytömeget a részvényenkénti 100 frt befizetésének kötelezettsége mellett egészben megtartjuk, ezen általunk előlegesen aláírt 240 drb részvény tehát túljegyzés esetén nem szállítható le. A felmaradt 560 darab részvényt,

Férj (sóhajtra): Édes istenem!

Nő: Sóhajtozzon csak, ha róla beszélek; ez annál inkább bizonyít bünsöt volta mellett. Szegény leány! Szívesen látnám a magam helyén, megérdemelné ezt a büntetést. Ha úgy kívánja, felkeresem holnap valamennyi szállítómat és előre hitelt nyitok neki náluk.

Férj (dühösen): Ezer ördög és szent Habakuk! Aszony, te meg a szenteket is rágalmozdítod!!!

Nő: Most meg rágalmozdítasz mersz nevezni, mivel az igazat mondom? Tán hét év előtt is rágalmozdítottál, midőn miattad bocsátottam el a Juci szakácsnét? Egyáltalában nem értem, mint mer meg a szemem közé nézni!

Férj (a paplan alól, elfojtott hangon): De hisz nem is nézek a szemed közé.

Nő: Természetesen! Ha Ducondroy kisaszony volna itt helyettem. . .

Férj (nyugodt és komoly hangon): Meg egyszer asszonyom, kérem önt, az ég nevére kérem, hagyjon aludnom. Elég időm lesz még holnap is alaptalan gyanúsításait végig hallgatni.

Nő: Jól van. Ön parancsol, nekem pedig engedelmességre kell. Tisztességes férj ugyan védené magát, de ön hallgat. A bünsöt mindig hallgat, nehogy elárulja magát.

(Új szünet.)

Nő (hirtelen kitörő haraggal): De nem! Nem hallgatok! Meg a hóher sem tilthatja meg áldozatjának, hogy utolsó ne sohajson! Mily joggal merészel ön tovább menni, mint a hóher? Még ha a nyelvemet kitépné, sem halgatnék el. Próbálja hát meg! Tépje ki a nyelvemet.

Férj (természetellenes nyugalommal): Az éj arra való, hogy aludjunk, nem pedig hogy nyelveket tépegetsz ki.

Nő: Szeretném tudni, miért ne beszéljek . . . arról a Ducondroyról! És hogy bánt vele az estély alatt! Mily előzékenységgel teljesítette minden óhaj-

nyilvános aláírás útján, a nagy közönségnek engedjük át.

Az aláírások gyűjtésére s az aláírandó részvények 10 százaléknak ideiglenes átvételére az „Eperjesi Takarékpénztár”, az „Eperjesi Bankgyűlést” és az „Eperjesi Népbankot” kértük fel, mely intézeteknél az aláírás 1884. szeptember 25-től 1884. október 10-ig bezárólag eszközölhető.

Túljegyzés esetén, a nyilvános aláírásra bocsátott részvényekre nézve, aránylagos felosztási kivétel (Reductio) álland be, melynek eredménye közhírré fog tétetni.

Ha 1884. október 10-éig a megkívántató 800 drb részvény vagy ennél nagyobb mennyiség aláírva lesz, akkor 2 hó elmúltá előtt a részvényeseket szabályszerű alakú közgyűlésre fogjuk egybehívni, mely közgyűlés feladata leendő részvénytársaságot törvényszerűen és véglegesen megalkotni.

Ezen társasági tervezet általunk sajátkezűleg aláíratván, azt az aláírás útján is felvételre és aláírás felhívásként közhírré tétetni rendeltük.

Kelt Eperjesen, 1884. szeptember 5-én tartott értekezletünkben. Benczur József s. k., ezémeutgyár-tulajdonos Magyarországon. Benczur Emil s. k., ezémeutgyár-tulajdonos Magyarországon. Bielek László s. k., nagy-sárosi műmalom-igazgató Eperjesen. Desseffy Lajos s. k., megyei főpénztárnok Eperjesen. Kösch Arpád s. k., kereskedő Eperjesen. Kösch Frigyes s. k., házbirtokos Eperjesen. Kubinyi Albert s. k., földbirtokos Eperjesen. Dr. Mosánszky Győző s. k., ügyvéd Eperjesen. Fest Lajos s. k., ügyvéd Eperjesen. Péchy Zsigmond s. k., alispán Eperjesen. Piller Kálmán s. k., földbirtokos Péklenben. Linkesch Samu öv. s. k., kereskedelmi czéfé Eperjesen. Dr. Propper Adolf s. k., ügyvéd Eperjesen. Pulszky Géza s. k., földbirtokos Zsebtalván. Raisz Ede s. k., kir. főmérnök Eperjesen. Révai Ignác s. k., kereskedő Eperjesen. Dr. Schmidt Gyula s. k., ügyvéd Eperjesen. Mérey Aurél s. k., m. k. törv. bíró Eperjesen.

A napnevelő és magyarosító egyesület igazgató választmányának havi ülése szeptember 15-én.

(A. K.) Elnökölő Binó József szomorú hírrel nyitotta meg az ülést, fájdalomtól elfogult kebelével és reszkető hangon jelentvén be az egyesület felelhetlen emlékü tagjának, a nagy tudománya, széplőletlen hazafisága és felszázadot meghaladó tanári tevékenységével egyaránt kimagasló férfiú Vandrák András e napon bekövetkezett halálát. E gyászos esemény leverő hatása a jelenlevők arcán is visszatükröződött s a választmány egyhangúlag jegyzőkönyvileg fejezte ki e fölött érzett fájdalmát.

Felvetetvén az ülés fonalát, jegyző, Agoston Károly, felolvasta a cultusminiszternek az egyesület nemeskeblű s mindig áldozatkész alelnöke, Szent-Andrassy Lajos, kapronczai 9000 forintos alapítványára adott választát, melyben a miniszter ur kifejezte, hogy elfogadja a neki bejelentett alapítványt, csak azon módosítást köti ki, hogy a népiszkola és a kisdudó épület az alapítványi összegből állíttassék fel, míg viszont ő a maga részéről megígéri a fészerezést s elvállalja a tanerők fizetését az állami kincstárból, a mennyiben erre a törvényes tanügyi jutalekok nem elegendők. Mivel az érdemes alapító-alelnök az ülésen meg nem jelent,

tását! egészen jól tudta, hogy a püspökfalatot imádom . . . mégis őt kínálta meg vele! Igenis csak azért tette, hogy engem bosszantson! Jól láttam gunyos mosolyát, midőn e gatztetet elkövette! A falat méreggá vált számban. Mert van szívem, bármit mondjon is ön. Bárcsak megfuladt volna az a szentelen leány; elég vakmerő volt kitűnő konyhát kifogásolni.

Férj: Ellenkezőleg! Mindent érdemén felül diesért meg.

Nő: Ki kérdezte véleményét? Ki engedte meg a semmire kellő perszonának, hogy ítéletet mondjon? Nem felejttem el illetlen modorát, ha száz évig élek is.

Férj: (ironikus hangon): Száz év? Az imént mondta, hogy rohamosan hanyatlak az egészsége?

Nő: Csak ne féljen! Ha a száz évet említettet, az csak afféle szólásmód volt. Nem élek már soká. Temetésem napján akár betánczolhat sz vele a templomba.

Férj: Csepp kedvem sincs táncolni, inkább aludnám.

Nő: De nem fogsz aludni! Nem engedem, hogy álomra hajtsd fejedet akkor, midőn lelkemet meggyilkoltad. S egy oly nő kedvéért, ki a játékban esel . . . igenis, esel! Vagy nem vette tén észre, hogy mindjárt az első játszmanál négy egyszínű király volt a kezében?

Férj: Ebből csak az a tanulság, hogy más-kor ne engedd át fiadnak a kártyákat játékszer gyanánt. A gonosz esont előtte való nap összevisszahányta a kártyákat.

Nő: Ah, Duffost ur, ezt nem vártam volna öntől! Még saját fia hírnevét is bemoeskolja, hogy kedvesét kimentse! Ráfogná a szegény gyermekre, hogy hamis játékos volna . . .

Férj (magánkívül): Ez már sok! ön még örültte tesz.

Nő: Annál jobb! Inkább látom az örültek házában, sem mint kedvesének karjai közt!

a választmány azt határozta, hogy ismét megkerestessék és felkérjessék szives elhatározásának mielőbbi közlésére.

A kassai püspök ur ő nagyméltósága a választmányának, a mult üléstől keltezt megkeresésére szives készséggel megküldte az általa 1883/4 tanévben jutalmazott tanítók névsorát; mire az egyesületnek azért van szüksége, hogy lehetőleg oly tanítókat jutalmazzon a jövőben, kik még hasonlótéreményben az egyházmegyei kormány részéről nem részesültek, hogy így a jutalomhoz kötött buzdítás minél szélesebb körben fölkeltsessék.

A választmány örömmel vette tudomásul a sóvári vidéki kör tevékeny működését, mely augusztus 25-iki üléséről beterjesztett jegyzőkönyvében tükröződik le; a kör ebben számot ad a kisdudó legutóbbi állapotáról, nevezetesen a folyó évi július 29-én megtartott vizsgálat, a kisdudok jutalmazása, az óvónő betegsége által szükségessé vált pótlásért stb, az egyesület választmánya a legnagyobb elismeréssel és hálás köszönettel vette tudomásul Semsey Emma, Halmay Agostonné és Horváth Lajosné sóvári urhölgyek azon nemes buzgalmu versenyt, melylyel a betegsége miatt szabadságot élvező óvónőt távolléte alatt felváltva helyettesíték. Ekként a sóvári vidéki kör nem csak megalakult, hanem férfias erélylyel működik is.

Annál sajnósbabban hatott a választmányra az egyesületi jegyzőtől nyert azon értesítés, hogy a többi vidéki körök eddigelé semmi életjelt megükről nem adtak, miért is megbizta a jegyzőt, hogy a vidéki körök elnökeit jelentéseik szives beküldésére újból föl hívja.

Elnök jelentését, hogy a berzeviczei óvoda épül, s annak további kiépítésére Berzeviczy T. vadar tanfelügyelő megkeresésére 200 frtot utalványozott, helyeslőleg vette a választmány tudomásul.

Nem különben hálás köszönettel fogadta Eperjes és Szeben sz. kir. városok anyagi támogatást ígérő válaszait, főleg ez utóbbi és, mely a kebelben rendezendő táncmulatságok és műkedvelői szinelőadások jövedelmének 10%-át biztosítja egyesületünknek. A nemes áldozatért a választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Elnök bejelentette Bancsó Antal igaz. vál. tag lemondását, a mennyiben tanári működését mostantól fogva Sopronban fogja folytatni.

Az e havi pénztárállás ekként alakul: a bevétel tesz 5884 frt 60 krt, a kiadás 762 frt 15 krt, maradványként előáll: 5122 frt 45 kr., melyből alaptőke 3289 92 kr.

Az ipartörvény végrehajtása.

Zsibáruskodás gyakorlására nem nyerhet engedélyt oly egyén, a ki nyereségvágyból elkövetett büntetést vagy vétségért büntetve volt. Ily egyén zsibárus-üzletben segédnek sem alkalmazható. A zsibáruskodás gyakorolhatása számhoz köttetik. Ily üzlet bizonyos utazásban nem nyitható és allandóan a rendőri hatóság ellenőrzése és vizsgálata alatt áll. Ha az eladó személye vagy az eladásra kínált tárgy ellen gyanuok forog fenn, a zsibárus erről az illető rendőri-hatóságot azonnal értesíteni tartozik.

Foglalkozási közvetítő vagy eselédszerző ipar gyakorolhatására nem nyerhet engedélyt oly egyén, a ki a hatóság előtt mint erkölestelen életű ismeretes. Az üzlet biztosíték letételéhez kötve.

Férj: (türelmének végmaradványait össze-szedve). Hallod-e asszony! Azt hiszem, hogy eléggé próbára tetted már türelmemet. Felelj kérdésesre: Hagysz-e aludni? igen, vagy nem?

Nő: (erélyes hangon.) Soha! Még ha a vánkossal tömnéd is be a számat, akkor sem hallgatok! (Duffost ur gyorsan kiugrik ágyából.)

Nő: Hova megy ön?

Férj: (gyorsan öltözködik.) A szállodába!

Eperjesi rózsák Uj-Tátrafüreden.

— Levél egy szelleműs eperjesi urnőhöz. —

I.

Hogy az Eperjesen f. é. jun. 8-dikán kapott gyönyörű szép, válogatott fajú rózsacsokor miként ápolgatott általam — naponkénti nyirbálással és locsolgatással — teljes két héten át, aztán pedig kedves „eperjesi emlék” gyanánt eltételezt, arról már más alkalommal is volt szerencsém hálásan megemlékezni.

Ez év aug. 22-én reggel ismét azon nagyon kellemetes meglepetéssel vert föl reggeli álmomból uj-tátrafüredi postaleányunk, hogy: „rózsákat hozott!” Villámszerűen hatott reám ezen értesítés. A rózsaszállítmányt, melyhez már azóta is oly sok mindenféle kedves emlékem és tanulmányom fűződött, nagy örömmel helyeztettem íróasztalom mellé.

Mily rendkívül szépek voltak! Csakhogy . . . a teljesen kinyitottak, az a legnemesebb válfaju, legfelsőbb réteg, még ujjaim között hullott el. Elhaltak a „szépek” a csak 7 órai uton is, a nedves, úde, zöld viráglevelékekkel megágyazott szép kis láda-sírjukban. En még gyönyörködtem szelid szépségükben és tenseség illatukban. Mások már csak a széthullott, halálukban egyesült rózsaleveket láthatták igaz, méltó sajnálkozással. A többi réteg, a félig kinyitottak azonban mind megmaradtak.

Folytatás a mellékleten.

Az üzleti helyiségben hatóságilag megállapított arszabály tartandó kifüggesztve. A jelentkezés alkalmával bármennyű díjat szedni tilos. Az arszabály szerint megállapított díj a tetleges szolgálatba lépéstől számított 8 nap után esedékes. A szedhető díjak megállapítottak s ezeknél többet felszámítani tilos. Az üzlet, valamint az üzleti könyvek a rendőri hatóság által bármikor megvizsgálhatók. Cselédek cselédkönyv nélkül, iparossegédet vagy gyári munkást munkakönyv nélkül, és egyáltalán foglalkozást kereső egyéneket kellő igazoló okmányok nélkül beszegődtetni tilos. Az üzlettulajdonos a nála jelentkező egyén erkölcsi viselkedéséről tudomást szerezni és erről a felfogadót híven értesíteni tartozik.

A már beszegődött egyént máshoz szerződhetni vagy más helyre csábítani, vagy elbocsátás nélkül távozottatni helyet szerezni tilos. Az üzlettulajdonos köteles minden nála jelentkező és magát költöztető egyének személynévjelétől tudomást szerezni és erről a felfogadót híven értesíteni tartozik.

Kéményseprés-ipar gyakorlására nem nyerhet engedélyt oly egyén, a ki képesítését az 1884. évi XVII. t. cz. 4. §-a értelmében kimutatni nem képes, gyújtogatásért vagy tűzvész okozásáért büntetve volt és a hatóság előtt mint iszákos ismeretes. A kéményseprés-ipar gyakorlása munkakerülethez köthetik, minden használatban lévő kémény havonként legalább egyszer, ott azonban, hol a napnak nagy részén vagy éjjel is tüzelnek, havonként legalább kétszer tisztítandó. A kéményseprés alkalmával a kéményseprő meggyőződést szerez magának arról, hogy az illető épületekben, s különösen a kémények közelében megvan-e a tűzveszély ellen a kellő rend.

Az e részben tapasztaltakra vagy tűzrendőri szabályokkal ellenkező dolgokra az illető házbelieket figyelmeztetni, sőt szükség esetén a rendőrhatalóságnál jelentést tenni tartozik. A kéményseprő jegyzékben igazolja azt, hogy a rendes időszakban a kémények tisztítását teljesítette és e jegyzéket minden hó végével az iparhatósághoz bemutatja.

A berkocsis-iparra nem nyerhet engedélyt az, a ki a hatóság előtt mint erkölcselen életű ismeretes. Az engedély meghatározott számú kocsi tartására szól. Minden engedélyezett kocsi után engedélydíj fizetendő a község pénztárába. Minden berkocsis a rendőrhatalóságtól nyert számmal, könnyen olvashatólag, feltűnő helyen látandó el. A berkocsinak csakis rendőrhatalósággal kijelölt állomásán szabad állomásozni.

Azon rendre nézve, melyben az ugyanazon állomáson lévő kocsi egymásután sorakoznak, az állomástérre érkezés elsőbbsége határoz. Az állomástérrel eltávozott berkocsis helyére az utána következő áll, a visszaérkező pedig az utolsó helyet foglalja el. A sorakozás ezen rendjének megzavarása tilos. A vendég vagy a megrendelő a sorban álló berkocsist bármelyikét választhatja. A berkocsinak márczius hó 1-től október hó végéig reggeli 6 órától éjjeli 11 óráig, november 1-től február hó végéig reggeli 7 órától este 9 óráig állomáson kell lenniük. A berkocsis-tulajdonos csak oly férfi egyénet alkalmazhat kocsisnak, ki élete 16-ik évét betöltötte, józan életű, rendőrileg kifogástalan és undort gerjesztő testi hibától ment. Minden kocsisnak az 1884. évi XVII. t. cz. 99. §-a által előírt munkakönyvön kívül még a rendőrhatalóság

Volt is rózsaszüret! Kicsiben hasonló ahhoz, melyből Nizza környékén milliókat vesznek be a boldog lakosok.

Legelső gondom, gyanított kegyes intenció-jához képest, az vala, hogy Dr. Szontagh Miklós orvos urnak, Uj-Tatrafüred tulajdonosának kössék egy szép, nagy virágcsokrot, és pedig, minthogy „a rózsá (ugyan) szép virágszál, de tüske szurdal agán,“ előbb ezen szép virágszálak erős, karmos tüskéit is gondosan leszedvén.

Hasonló kisebb csokrot küldtem a nagyon kedves Geyer Pálné furdőigazgatónénak, azután pedig többfelé 3—4 szálal. Így is azonban maradt még nekem is 4 pohárra való, úgy, hogy ennek tolytáru ivópoharam sem maradt.

Midőn pedig a szobából kiléptem, mindenféle egy-egy szép virágcsokrot láttam a szép hölgyek dobogó kebelén. Es azon gyönyörű szép „növény-rózsák“ valóban oly nagyon jól illettek az új-tatrafüredi szép „hölgyrőzsákhoz“, valamint magához, a nyíló rózsabimbóknak éppen most bővelkedő, csakugyan „rőzsás“, festői szép Uj-Tatrafüredhez! Csakhogy itten, a nagy „corson“ óra int bennünket az a kedves kis költő: tilalmitábla arra, hogy: „A virág úgy szép, ha tövén díszlik!“ — Azért itt a rózsát nem szakítják le. S talán ép ezért voltak az „eperjesi rózsák“ kétszeresen kedvesek. Valóban, bárcsak láthatta volna mélyen t. Nagysád azon ártatlan örömet mindenféle, de főleg az én beteg, komor arczomon is! Mindenki azt kérdé, hogy: honnan valók ezek a gyönyörű rózsák? S én bizonyos büszkeséggel mondom, hogy: Eperjesről! Némi spektáku'umot csinált különösen a „zöld rózsá“ is, főleg a szakértők előtt.

Az igen becses küldemény némi csekély és szerény viszonzásul legyen szabad — előbbi rövid köszönetnyilvánításom pótlásul, habár legnagyobb részben bizonyára csupa feleslegből — azon tanulmányaimat közölnöm, melyeket a „virágkirálynő“, az oly szép és oly illatos s maris körül-

által kiállított hajtási jogosítvánnyal kell bírnia. Hajtási jogosítványt csak az kaphat, ki a rendőrhatalóság előtt a hajtásról és arról, hogy a város utcáit jól ismeri, kielégítő vizsgát tett.

A kocsisnak megrendelt kocsijába, illetőleg kocsijára a kocsivendég beleegyezése nélkül senkit sem szabad felvennie. Ha a berkocsin ragályos beteg szállítottat, a kocsi fertőtleníteni kell. A berkocsis-állomásterek folytonosan tisztán s a közegészség követelményeit kielégítő állapotban tartandók s e célból azokon minden szemét s állati hulladék azonnal összeszeprendő s az azokon mindig készen tartandó s a berkocsis tulajdonosok által beszerzendő fedeles lábakba teendő. Az állomásterek továbbá mindazon napokon, midőn eső vagy hó nem esik, vagy a víz a külső levegőn meg nem fagy, és pedig ápril 1-től október végéig legalább negyszer, a többi hónapokban pedig legalább kétszer megöntözendők és fertőtlenítenedők. A fertőtlenítesnek a személyjűtő láda tartalmára is mindaddig, míg el nem vitétik, ki kell terjednie. Mind ezen köteleességek szigorú és pontos teljesítéséről az illető állomástereken helyiely bíró berkocsis-tulajdonosok tartoznak gondoskodni, s az e tekintetben előforduló mulasztásokért egyetemlegesen felelősek. Ily mulasztás esetében az illető állomástereken helyiely bíró berkocsis-tulajdonosok mind egyike büntetendő.

Hordár- vagy bérszolga-iparra az ipar-engedélyt egy-egy egyéneknek, mint vállalkozóknak adható. Engedélyt azonban — még vállalatra is — nem nyerhet oly egyén, a ki nyereségvágyból elkövetett büntetést vagy vétségért büntetve volt, vagy a hatóság előtt mint megbízhatatlan egyén ismeretes. Az üzlet biztosítékát kötelezettségével van egybekötve. Minden egyén részére kiállított engedélyért engedélydíj fizetendő a község pénztárába. A szolgáltatást ajánlható hordárok vagy bérszolgák száma megállapított. Minden hordár vagy bérszolga, akár vállalkozó szolgálatában áll, akár pedig saját személyére nyert engedélyt, köteles a rendőrhatalóság részéről nyert sorszámat feltűnő helyen viselni. A hordár vagy bérszolga csakis rendőrhatalósággal kijelölt helyen állomásozhat. A hordárok vagy bérszolgák állomásaikon rendszeren öltözve tartoznak megjelenni. Minden hordár vagy bérszolga az 1884. XVII. t. cz. 99. §-a által előírt munkakönyvön kívül még egy, személy leírását tartalmazó, rendőrhatalóság által látta-mozott igazolványi könyvecskével ellátandó.

Ezen igazolvány a szolgálatból kilépő hordártól, ha ez vállalkozónál szolgált, az üzlet tulajdonosa által elveendő; ha pedig saját személyére birt engedélyt, a kiállító hatóságnak visszaszolgáltatandó. Az üzlettulajdonos a hordár vagy bérszolga által okozott kárért első sorban biztosítékával s ezenfelül egyéb vagyonával felelős. A hordár vagy bérszolga tartozik a reá bizott teendőket pontosan teljesíteni, szolgálatában becsületesen és lelkiismeretesen eljárni. A reá bizott tárgyért felelős; mulasztás, rongálás, elvesztés stb. anyagi kárpótlással tartozik. Végül valamennyi szabályrendelet azt a zárhatározatot tartalmazza, hogy azok, a kik, az 1884. október 1-je előtt szerzett jogosítvány alapján őrnek engedélyhez kötött ipart, ezek üzletük gyakorlásánál jelen szabályrendelet határozatait szintén megtartani kötelesek.

ből 2600 válfajú rózsának sikeres tenyésztésére nézve azóta is tettem. Talán talán ezekben mélyen t. Nagysád is legalább egy-két adalékot azon kitűnő tanulmányaihoz, melyeket, hogy e téren tett, arról éppen az eredmény, a gyönyörű szép rózsaküldemény tett legékesebben szóló és legklasszikusabb tanubizonyosságot mindnyájunk előtt.

A sikeres rózsatenyésztéshez két rész sárga agyagföld, két rész iszap és egy rész finom televeny (humus) föld kell. Csak így lehet szép és dúv virágzó rózsákat nyernünk.

A tiszta iszapban ugyanis a rózsá nem fejlődik. Így van ez a sokszor dícsért budapesti „Margit-szigeten“ is, mely pedig rózsatenyésztéséről híres s mely a körülbelül 2600 rózsaválfajból máris mintegy 800-at bir felmutatni, habár a két év előtti fagy nagyon sokat elpusztított közülök. A tiszta sárga agyagban a rózsá nagyon buján hajt, de keveset virágozik. A merő fekete földben végre a rózsá satnya.

A rózsát hetenként egyszer, vagy kétszer, ekkor azonban nagyon jól, nagyon sok vízzel kell meglocsolni. — nem pedig naponként talán csak egy kicsit, hogy a föld jó mélyre egészen átázzék, mert ha nem így teszünk, ha ugyanis a rózsá talajának csupán csak felső részét öntözzük, akkor a sok hajszal-gyökér mind fölfelé húzódik, a felső, nedves talaj felé, melyre ha azután rátűz a nap forró heve, mind elég és a buja, szép rózsátó veszve van.

A rózsátónél továbbá a földet minél gyakrabban föl kell kapálni, és pedig egy tenyérnyi mélyen és minél nagyobb körben, hogy a föld havadásokat, repedéseket ne kapjon s a földben lévő víz és harmat a fizikai hajszóvesség törvényeinél fogva el ne párologjanak, mert különben a talajnak szakadatlan összeköttesésénél és a hajszóvességi törvénynek fogva a nedvesség könnyen ellilann. Ha

Különlék.

Kérelem. Lapunk megrendelői közül sokan vannak hátralékban. Az új évnegyed küszöbén kérjük hátralékos tisztelt olvasóinkat, hogy hátralékukat e hó folyamában okvetlenül törlesztetni sziveskedjenek.

Péchy Zsigmond m. alispánunk két havi szabadságideje lejárván, október hó 1-től átveszi a megye kormányzatát.

Tiszteletbeli kanonok. Ő es. kir. Felsége Ischiben 1884. évi július hó 30-án kelt legfelsőbb elhatározásában Viszlóczky Gyula eperjesmegyei gör. kath. áldozárt és kassai lelkész, a díjak elengedése mellett, az eperjesi gör. kath. székesegyházi káptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki.

Kray István, a közkeveltségben és köztiszteltben álló kir. ügyészünket elvesztjük. Saját kérelme folytán lett a löseai kir. törvényszékhez hasonló minőségben kinevezve. Oszinte sajnálattal vesszük távozását.

Az eperjesi kir. törvényszéknek elnökei a „Nemzet“ szerint Kulin Imre, m.-szigeti törvényszéki elnök van kinevezve.

Magyar Pantheon. Hazánk ezredéves fenállása emlékének méltó megörökítése tárgyában Göndöcs Benedek indítványát, hogy Budapesten a Gellérthegyen egy Pantheon emeltessék, Bekésmegye magáéva tette s pártolás végett Sárosmegye közönségének is megküldte. Előre látható, hogy a közgyűlés magáéva teendő az indítványt s az országgyűléshez feliratot intézend, hogy a szükséges országos mozgalom megindítására s a további teendők teljesítésére hívja fel.

Ellenőrzési szemle. Október hó 9-én a közös hadseregnél és október hó 20-án a honvédségnél lesz az Eperjesen tartozkodó összes tartalékosokra nézve. A közös hadseregbeliek a hadkiegészítő parancsnokságnál s a honvédek pedig a huszárkaszarnyában tartoznak jelentkezni.

Hálás köszönet. Mai napon a t. siroakai szolgabírósg útján „egy ismeretlen adakozótól“ a „Stefánia“ felső-leánynevelő-intézetnél lévő „Kiseddó“ javára 40 frt o. é. kézbesítetvén, midőn ezen kegyes adományt a jelzett intézet óvodai alap részére átveszszük, azt egyszersmind a t. cz. kegyes adományozónak — a nevelésügy érdekében — hálás köszönetünket nyilvánítva ezennel nyugtázza közreteszszük, és közretétetni kérjük. Pletényi Endre, apát, int. gondnok. Ernye Anna, intézeti főnöknő.

A sárosmegyei honvédegytel tagjai Dessewffy Lajos 48 as honvédeknagy azon incidensből hívta egybe f. hó 23-án egy értekezletre, mert egytelünk az első budapesti 1848-9-ki honvéd aggharcosok egyesülete részéről, a f. é. szeptember hó 28-án Budapesten tartandó zászlószentelési ünnepélyre meghívott. Ezen szives bajtársi meghívás folytán határozatba ment, mikép egytelünk a zászlószentelési ünnepélyen Dessewffy Lajos egyteli elnök által képviseltessék; a ki az osztatlan bizalomnak engedve, szives volt a reá ruházott díszes tisztséget elfogadni. Az értekezleten jelen voltak, Krajczel Anrél, Rakovszky Ferenc, Kubinyi Albert, Meliorisz Kálmán, Töke István, Kanyurszky József, Kovácsy János és Kösch Frigyes.

Köszönetnyilvánítás. Az eperjesi ev. ker. Collegium pártfogósága és tanári kara és felhatal-

azonban a rózsá tövét legalább 3—4 ujjnyira megkapáljuk, a hajszóvességi törvény nem érvényesülhet.

Tévedés lenne azonban, azt hiálni, hogy a rózsá a nagyon sok vizet szereti. Korántsem! Hetenként kétszer s jól meg kell öntözni, és pedig akkor is, ha kis eső volt, mert az is csak a felső földréteget nedvesítette át.

Hogy pedig miért húszszorta jobb a „jó eső“ a megöntözésnél? annak egyszerű magyarázata az, hogy csakis az esővíz ment mindenféle ásványrészekből, míg a többi víz többnyire ásványrészeket tartalmaz, és pedig olyanokat, melyekre a virágnak s egyáltalában a növényzetnek szüksége nincsen, pl. a salétromra, a mely pláne felette káros is. A mellett az eső a rózsá leveleit és szárát is megfűrszti.

Egyébiránt a közönséges víz is megszáradítható ásványrészeitől, és pedig főleg az által, ha azt egy napig a napon hagyjuk, mely a vízben lévő ásványrészeket mind fölbotja. A virágöntözésre ekként alkalmassá lett víz azután könnyen föl fogja bonthatni a földben lévő különösen azon 4 ásványrészt, t. i. a chlort, calit, ként és vasat, melyekre a növénynek, a kellő táplálkozás céljából, szüksége van.

Lehet különben a vizet sóda által is lecsapolni, tisztítani.

A rózsá talaja minden 3—4 évben megújítandó, mert a rózsá nagyon kiéli a földet. Ha azonban talaja meg nem újítható, ugyanaz, az első évet kivéve, minden évben hig trágyával trágyázandó. (Bocsanát a „rusticus stylus“-ért! Itt azonban minden erőlködésem daczára sem tudtam „rőzsás nyelven“ szólani.) Ebből a termékenyítő léből pedig egy rész, a vízből pedig öt rész veendő. Ezzel a vegyülékkel kell a rózsá tövét különösen közvetlenül az „elvirágzás után“ egyszer-kétszer megöntözni, mert a virágzás alatt minden növény jelentékenyen meggyöngül. Azonkívül pedig, ha a rózsá talaja nem változtatik, tavasszal is szükséges az erős megöntözgetés ugyanezen higitott lével. (Folyt köv.)

masz folytatán a gyászoló család nevében is tisztelettel hálás köszönetet mondok ez úton is a helybeli közöshadseregbeli nagyságos ezredparancsnokságnak azért, hogy szívességből a Collegium volt jeles tanára, néhai dr. Vandrak András tanár úr, temetésére a katonai zenekar közreműködését elrendelni és így a temetés fényét emelni szives volt. Kelt Eperjesen, 1884. szept. 22-én. Hörk József, coll. igazgató.

A sárosmegyei r. kath. népnevelők egyesülete f. hó 24-én tartá meg alakuló közgyűlését a megyeház kistermében, melyen a tanítók, a kath. lelkészi kar s az érdeklődő tanügybarátok közül mintegy nyolcvan vettek részt. A gyűlés reggeli 9 órakor a nagytemplomban megtartott „Veni Sanc. Spiritus”-szal vette kezdetét, mely után a tagok felvonultak a megyeház épületébe. Megnyitó beszédet Pletényi Endre helybeli apát-plébános tartott, ki azután a gyűlés elnökül is egyhangú lelkesedéssel megválasztott. Ezután jött az alapszabályok felolvasása és részletes tárgyalása, mire az alakulás munkája befejezettnek nyilvánított. A gyűlésen résztvevő Berzevicy Tivadar kir. tanácsos és tanfelügyelő is, ki a tanítóknak az egyesület pártfogása mellett az ált. tanító-egylet támogatását is melegen ajánlotta. Délután egy órakor vette kezdetét a köz-ebéd, melyen 70-en vettek részt, a hol általános jó kedv s vidám pohárköszöntők sem hiányoztak. Így a helybeli polgármester ur, Dr. Schuster Konstantin kassai püspök ő nagyméltóságára, mint az egylet főpártfogójára; — Kálozy az egylet szervezőjére, Pletényi Endrere emelte poharát; — Ghilányi József a kerületi esperesekre; — Korányi kapi-i esperes a tanítókra s ezen kívül hallottunk még sok szép és talpra esett pohárköszöntőt. Így ért véget ez új egylet alakuló közgyűlése, melynek sikert mi is szívünk-ből kívánunk.

Hulla. Czimborszki Annán eperjesi lakosnőn, néhány nap óta a téboly jelei mutatkoztak. Az evangélikus apótdából, ahová fel volt véve, e napokban nyomtalanul eltűnt s harmadnapra rá a Tereza vízében élettelenül találták. A hulla, melyen az erőszaknak semmi nyoma sem volt észlelhető, a kórházba szállították.

Verekedés. Pénteken délután a rendőrség egy néhány tagja a Bálint-féle koremban pálinkázó s rendetlenkedő drótosokat be akarta kísérni. A drótosok azonban az ott mulató katonaság részéről pártfogásra vettek, mire a katonák és rendőrség közt tetlegességre került a dolog. A kaszárnyából a helyszíniere siető járőrség közbe vetette magát, mire a bakák a kaszárnyába, s a drótosok a város házára bekísértettek.

Gyönyörű égitűnemény volt látható Eperjesen f. hó 16-án naplemente után. Az ég vörössége, mely a nyár multával napról-napra feltűnőbb, azon helyről, a hol a nap lement, mint központról, hatalmas sugarakat bocsátott ki magából, melyek mindegyike magában foglalta a szivárvány színeit, a sugárközők pedig ibolyaszínnel voltak kitöltve. Az ég teljesen felhőtlen volt.

A miniszteri tárczáknál legközelebb törtéendő személyváltozások ügyében az Egyetértés a következőkről értesül: „A személyváltozások nem mindenben úgy tervezettek, mint azokat egy bécsi lap budapesti levelezője tudni akarja. A honvédelmi tárczát valószínűleg báró Orczy Béla jelenben ő felsége személye körüli miniszter fogná ugyan átvenni, illetőleg folytatni annak vezetését, míg viszont az ő felsége személye körüli miniszterium vezetése az esetben minden valószínűség szerint gr. Széchenyi Pál, jelenben földmívelés-, ipar- és keresk. miniszterre bízották; de másrészt az a hír, hogy gróf Széchenyi Pálnak ő felsége személye körüli miniszterre leendő kinevezése által megürülő földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz b. Kemény Gábor térne vissza, minden valószínűséget nélkülöz, mert alapos okunk van hinni, hogy báró Kemény Gábor a közlekedésügyi tárczától megválni ez idő szerint semmi esetre nem akar, miután ez által nem egy kezdeménye nézne bizonytalan sors elé. Sokkal közelebb jár tehát a valószínűséghez ama kombináció, mely szerint a kereskedelmi tárczát gr. Zichy József, volt fiemei kormányzó venné át, a ki már e miniszterium ügyeit a 70-es évek elején tényleg vezette volt.”

Sennyey Pál kormánypárti. Kisül, hogy a dolognak fele sem tréfa. A különféle variánsokban megjelent czáfolatokkal szemben is kijelenti a félhivatalos Pol. Correspondenz, hogy Sennyey Pál báró csakugyan elégette azt a hidat, mely őt a mérsékelt ellenzékkel, a közügyektől távolítottokodása alatt is összekötötte, desavouálta a pártot, melynek vezére volt s egyáltalán nincs kizárva, hogy országbíró lesz, mely zászlósuri méltóság a kirai elnöki állástól elválasztatik; vagy még inkább talán a főrendiház elnöke.

Kossuth Görgeyről. Mint egy német lap értesül, legközelebb a Görgey ügyre vonatkozólag Kossuthól enunciació várhatunk. Kossuth Lajos ugyanis egy itteni benső barátjához írt levélben részletesen kiterjeszkedett Görgey azon nyilatkozataira, melyek legutóbb a sajtót bejárták s egyuttal esodalkozását fejezte ki, hogy ily mozgalom, mint a milyen Görgey érdekében megindult, Magyarorszában egyáltalán megindulhatott. „Úgy látszik, — írja a többi között, hogy Magyarorszában most nagyon keveset olvasnak, mert különben tudnák, mily állás-

pontot foglalok én el Görgeyvel szemben. Különböző ez ügyre nemsokára több világosság derül...”

Nő, mint köztársasági elnök. Bena Lockwood asszonyt, ki Washingtonban ügyvéd-asskodik, a lefolyt heten San-Franciskóban (Californiában) ülésezett „California Woman's Rights Convention” (a női jogok védőinek konvencziója), az Egyesült-Államok elnökjelöltjévé kiáltotta ki. Lockwood asszony a kijelölést szerényen — elfogadta.

Kertészeti kongresszus. Az orsz. iparegyesület kertészeti szakosztálya elhatározta, hogy az 1885. évi budapesti kiállítás alkalmával hazai kertészeti kongresszus tartassék. Az összes hazai kertészegyesületek és kertészek és a kertészet kedvelői ezennel felkértek, hogy a kongresszuson leendő megjelenésük iránt való készségeket és a napirendre kitéendő fontos tárgyakat, melyek mindenekelőtt a hazai kertészetet közelebbről érintik, mielőbb az országos iparegyesület kertészeti szakosztályának (Budapest, IV. ker. Ujvilágutca 14. sz.) bejelenteni sziveskedjenek. A napirendre bejelentett tárgyak egy, a kertészeti szakosztály kebeléből kiküldendő külön bizottsághoz fognak utasítottatni, mely a kongresszus végleges napirendjét összeállítván, azt annak idején közzé fogja tenni. Budapest, 1884. szept. 23. Id. Pacz Armin osztályelnök, Richter Antal osztálytitkár.

A számk beszéde. A folyó év első felében, melybe a nagy amerikai válság esik az észak-amerikai Egyesült-Államokban 5510 bukás volt 124 391,282 dollár passzívával. Ide számítva Canadát is, 792 bukás 11 243 500 dollárral, a szenvedő vagyon 135 634 782 dollárra rug. 1883. első felében az Egyesült-Államokban és Canadában 70,305 604, az előző 1882. első felében pedig 54,483,778 dollár volt a bukások passzívája, az idén tehát az Egyesült-Államokban történt bukások passzívái magukban akkorak, mint az előző két első felévi passzívák, a canadaikat is hozzáadva. A válság tudvalevőképp az idei év második negyedében volt. Az április— júniusi időszak bukásai 2214-re rugtak 84 204 304 dollár passzívával. Ebből New-Yorkra magára esik 163 bukás 49,290 375 dollárral.

Párbajozó főtisztelendő urak. Aztan mondja valaki, hogy nem élünk „déliás idők”-et! Eddig csak a könnyűvérű ifjuság, a katonatisztek, meg a párbaj ellen törvényt hozó törvényhozók előjoga volt a párbajozás. Most már a szent atyák, a vér nélküli áldozat fölkeant apostolai is egymás véreit szomjaznak, s ha lehet, ki is outják. Komárommegyében Balogh Antal hódosi és Pap Elek zsigárdi lelkészek közt volt becsületbeli ügy, a becsületbírság egy nyilatkozata szerint, lovagias uton intéztették el.

102 éves öngyilkos. Ritka esetről értesül a zombori „Bácska”. Vudrak Demeter 102 éves parasztot Déronyán a napokban egy reggel szobájában felakasztva találták. Az aggastyán nagy életkora dacára is elég jó testi erőnek örvendhetett s jó időben rendszeren maga ment át a hódosi hegyre — pálinkázni. Régóta panaszkodott, hogy ő róla az Isten megfellejtkezett, mert nem hívta magához, mint az ő kortársait. S így kétségtelen, hogy maga akasztotta föl magát.

Vörösmarty Mihály összes műveiből, melyek Méhner Vilmos kiadásában jelennek meg, vettük a 11. és 12. füzetet. A kiállítás fényes, az egyes füzetek ára 35 kr. — Melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

CSARNOK.

Egy ebéd Alphonse Daudet-nál.

Az amerikai folyóiratok egyik legkiválóbbjában, az „Atlantic Monthly”-ban érdekesen írja le egy amerikai író, mint ebédelt Alphonse Daudet-nál. Az ebéd en csupa régi ösmerősök, Zola, Turgenjev, Flaubert, Goncourt, Coppée s mások vőnek részt. Természetesen irodalomról beszélgettek s az amerikai gratulált házigazdájának, legújában megjelent művéhez:

„Milyen boldog lehet ön, ugymond, mennyire örvendhet, mikor művét megírja, mikor megtalálja és kitalálja az egyes szavakat és mondatokat”.

Daudet izgatottan figyelt, simogatta a szakállát s teljes nyomatékkal felelt:

„Kedves barátom, ön nagyon csalódik. Én gonddal és fáradsággal dolgozom s mindig meg van bennem az az aggály, hogy a java ott maradt a tintatartóban. Óvakodjék azoktól az irodalmi bohócoktól, akik mindig meg vannak magukkal elégedve, az olyanoktól, akik kezüket dörzsölgetve lépnek önhöz s így szólnak: „Ma kedves kolléga igazán boldog vagyok; épen most irtam meg egy olyan fejezetet, melynél jobbat még soha” — s aztán önelégülten mennek ebédelni. Nem a könyv eszméje, terve, vázlata nyomasztó rám nézve. En figyelek, tanulmányozok, töprengök, művem minden részletén. De ha egyszer megakarom regényemet írni, csak akkor kezdődnek gyötrelmeim, a stíluszálás fáradságai. Én nem tudom, hogy önök is ugy vannak-e a nyelvvel.”

„Én jól tudom, hogy ön mit gondol,” felelt az amerikai. „Mi a formán sokkal kevesebbet fardozunk, mint a francia író. Mi egyáltalán sokkal rosszabb megfigyelők vagyunk, észlelésünk sokkal

gyöngébb, szegényebb a fokozatokban és a finomságokban”.

„Csakugyan?” szolt Daudet. „Ah! ha ön tudná, hogy a francziák legnagyobb része milyen kevéssé figyel. Ha ön pl. egy ösmerősével utazik, vagy setál s aztán beszélni akar a látottakról, egyszerre csak azt veszi észre, hogy társa áruól módon mosolyog, mert meg nem látott semmit s önt tulajdonképen szédelőgőnek tartja. Mostanában egy régi ösmerősöm jött haza Ausztráliából, aki ott öt évig volt. Kértem, hogy mondjon el mindent, amit arról a földről és népeiről tud, a házakról, a fáról, a városokról. De nem tudtam belőle egyebet kivenni, mint hogy „mit gondolsz, mibe kerül ott egy font burgonya!” A szegény örög semmi egyebet se látott s rá nézve az volt egyedül feltűnő, hogy a burgonya mennyire megdrágult.”

„Én azt teljesen megértém,” felelt az amerikai. „Gyakran tapasztaltam az angoloknál, akik folyton utaznak, csavarognak, hogy utjukban alig latnak meg valamit s tulajdonképen nem is tudnak egyeből beszélni, mint a fogadók különböző berendezéséről. S mégis azt hiszem, hogy a francia általában sokkal finomabb megfigyelő, mint az angol vagy az amerikai, jobban észreveszi a részletet, inkább ért az árnyalatokhoz, finomabb. Én ennek bizonyítását latom abban is, hogy a franczia nyelv olyan bámulatosan gazdag a jelzőkben s a megkülönböztetés anynyifélesége daczára is mindig változatos.”

Daudet azonnal visszatért a fáradságra, melylyel ír s arra a nehezen kezelhető anyagra, a mit nyelvnek nevezünk.

„A nyelvkiés teljesen föl van már használva. Megmondták már mindent újra meg újra s nincsen olyan tárgy, amely kiaknázatlan maradt. S van rengeteg tárgy, helyzet és lelektani kérdés, melyhez hozzá nem szabad nyulnunk: nem beszélhetünk többé a szerelemről és a természetes érzelmekről, vagy a virag, a táj befolyásáról, a tengerről és a levegő hatásáról. A közönség ugy veszi észre, hogy mind e tárgy ki van már meritve, elkopt, unalmas. „Már nem merünk többé a rózsákról dalolni”, mondja Sully-Prudhomme egy költeményében s en biztosítom önt, hogy a költő e panasa egészen a mi szívünk-ből fakad. Ha azonban találunk valami újat, egy ösmeretlen csoportosítást, akkor reudkívüli fáradsággal azon igyekszünk, hogy azt meg-rementsük s ez alatt folyton meg van az a kiállhatatlan érzésünk, hogy a legjavát megiratlanul hagyjuk. De ha egyszer e kombinációt letargyaltuk, akkor arra visszatérnünk nem szabad soha. A közönség talán elfeledheti, de a művésznek sohasem szabad magát ismételnie s ugyanazzal kétszer is előállania. Ep ugy vagyunk az építhetőkkel is. Ha könyvünk elején megtaláltuk a kellő szót, azt, amely legalkalmasabb a kellő kép előteremtésére s ha később ugyanezt a hatást elő akarjuk idézni, annak többé ugyanez uton megtörténnie nem szabad, az előbbi nem találhatjuk fel újra s azért legnagyobb sajnálatunkra kénytelenek vagyunk egy másik phrasist használni, mely kevésbbé jó s talán egyáltalán nem felel meg. Regényünkben minden mondatot kin és gyötrelmes teremt meg s azért e munka mellett nincsen sem öröm, sem boldogság.”

„Ugy van-e Zola?” kérdé az „Assomoir” jelen levő szerzőjétől, aki neje és Daudetné között ülve, kevésbbé nevezetes dolgokról, himzésről és selyemről csevegett.

„Persze,” felelt Zola, „siralmas egy mesterség — c'est un triste métier. Az egyedül boldog órák a vázolási, a tervezési. De ha ez meg van, akkor vége a gyönyörűségnek. Fejtörés és nyomoruság az egész idő.”

„Fölöttébb sajátságos volt hallanom,” teszi hozzá az amerikai, „hogy a modern francia irodalom fői: Zola, Daudet, Goncourt, tehetségüket csak fáradsággal, kínosan érvényesítik.”

Kis lutri.

Bécs: szept. 20-án: **67. 82. 80. 71. 33.**

Brün: „ 24-én: **69. 48. 73. 72. 9.**

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**
Kiadótulajdonos: **Haitsch Lajos.**

N y i l t t é r. *)

Köszönetnyilvánítás.

Az eperjesi collégium nagyérdemű s mélyen tisztelt pártfogósága s tekintetes tanári kara, valamint tanuló ifjusága, nemkülönbön Eperjes városa s környékének nemes lelkű tisztelt közönsége s mindazon tanítézetek s nagyabecsuült egyes személyek, kik a távolból is szívből erdőt részvéüknek oly megható kifejezést adtak felejtethetetlen férjem, illetve édes atyáknak gyászos elhunytá alkalmával, fogadják rokonszenyüktet legforróbb halálukat s méltóztassanak meggyőződve lenni, hogy ezen nagymérvű s őszinte részvét, melylyel nagy fájdalomunkban osztozkodtak, enyhítő ir volt, mélyen sebzett, bánatos sziveinknek.

Kelt Eperjesen, 1884. évi szept. 17-én.

Néhai Vandrak András,
gyászoló családja.

909 sz. 1—1
*) Ezen rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

VII. évfolyam. **ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS** 1-3
A KÉPES

SALÁDI LAPOK

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAPRA.

Felelős szerkesztő: KOMÓCSY LAJOS.

Lapunk — társai között legnagyobb elterjedésnek örvendő — immár **hetedik** évfolyamát éli. Mintán kívánatra mindenkinek küldünk mutatóvíványzatot s egészen előfizetési felhívást, e helyen csak röviden említezzük meg a közkeletesebbeknek örvendő lapról. — A „Képes Saládi Lapok” **három ivnyi** tartalommal jelen meg a legdisebb kiállításban, szép, fényes, színes borítékban. — **Minden szám sok művészi kivitelű képet hoz.** A főlapon vannak eredeti s a külföldi legnagyobb íróktól fordított rövidtörzű regények, elbeszélések, rajzok, életrajzok, humoreszkek; eredeti s más költemények, betűtársak, ismertető, tudományos értekezések, a főváros, vidék s külföldi valóságait, fontos híreit; az iradalom és művészet körében felmerülő minden mozzanatot. — Minden számban **egy ivnyi külön regény-mellett könyvalakban. — HUMOR** rovat, leggyakrabban **képekkel.** Havonként „Nővilág” ezimű divatlap számtalan képpel, szabásrajzzal stb., is jár **ingyenes** mellékletképp. A **hozzátételek** telve a komoly s tréfás talányok minden lapjával. A **talányfejtők** között gyönyörű olajnyomatú képek (díszes aranykeretben), regények stb. sorolhatnánk ki.

A folyó évfolyamban külön regény-mellett **„Scarpa Recler”** kitűnő, cselekvénygazdag érdekesítő regényt adjuk. Mutatóvíványzatot a kiadóhivatal kívánatra bárkinek küld bérmentve.

Előfizetési ár: egész évre 6 frt, felévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Méhner Vilmos kiadóhivatala: Budapest, papnövelde-utca 8. szám alatt.

„Favorita” aratógép.

Schliek-Krompach hármás és sziléziai egyes vaskék!

Linkesch Samu özvegye

vasüzlet Eperjesen

ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb berendezéssel, gondosan gyártott kitűnő

Hofherr és Schrantz-féle

Cséplő-készleteket

járgány vagy gözmozdony általi hajtásra, a melyekből, nemkülönben minden más gépekben jelentékeny raktárt tart állandóan üzleti helyiségében.

Árjegyzékek bérmentve.

Baker és magtár-rosták, Trieurök, árpatoklyászoló!

Szenagyútlók emeltyűvel.

BUCHENHOLZ NIEDERLAGE

in EPERIES, Unter-Vorstadt No. 47. neben Steinmetz.
Zu kaufen bei

J. Werther,

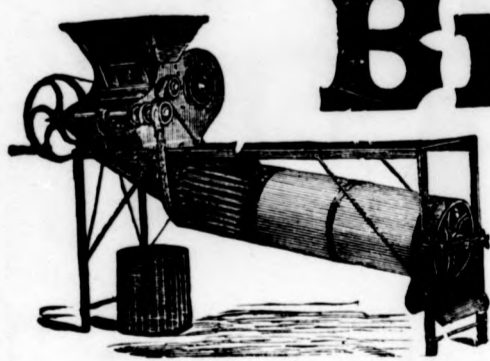
856 10-7

Lampen und Metallwaren-Geschäft.

Brogle József

gép- és rostalemez-gyára,
BUDAPEST
Gyár: külső-váci-út.
Raktár: váci-kör-út 68.

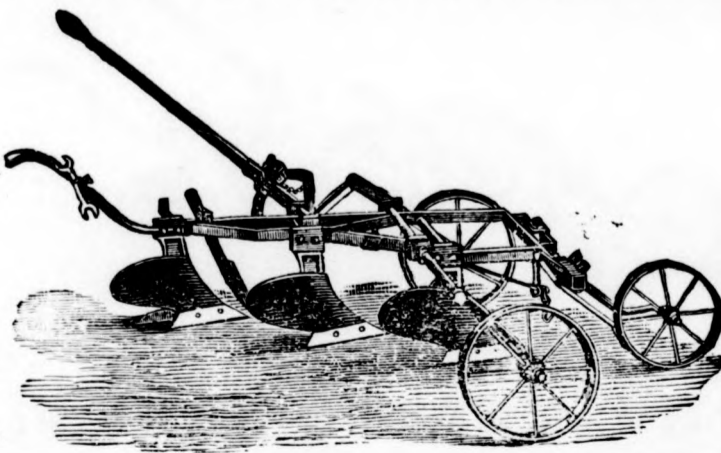

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett
Trieur-jeit

váltható szitákkal.

■ Gabona tisztító-rostákat. ■
Tengeri morzsolókat.

Lyukkaszott és hasított lemezek mal-
mok, méhészeti és technikai czélokra

szabadalmazott

hármás ekéket

közönséges és acél-ekéket
cséplőgép-lemezszitákat
gőzcséplő és járgány-cséplőkhöz.

járgány-oséplőgépeket és minden egyéb
gazdasági gépeket.

Továbbá e téren a legújabbat:

SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. aug. 3-án 17.567. sz. a. szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4' 4" magas és 2' 4" széles, súlya 50 kilo, ára 48 frt.

— Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérmentve. —

